ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Παναγιώτης Μαυροειδής

Το γενικό εκλογικό δικαίωμα στον καπιταλισμό θεωρείται και είναι **δημοκρατική κατάχτηση του εργατικού κινήματος,** σε σχέση με τις εποχές της απολυταρχίας ή του αποκλεισμού των γυναικών ή των «κατώτερων» τάξεων. Δε συνιστά ωστόσο και ουσιαστική δημοκρατία, δηλαδή δυνατότητα καθορισμού των συνθηκών ζωής, εργασίας, πολιτισμού των σύγχρονων κοινωνιών.

Βασικό διαπιστευτήριο δημοκρατικότητας της **αστικής δημοκρατίας** είναι η «**ελευθερία επιλογής»** του πολίτη, η οποία σχεδόν μονοσήμαντα πιστοποιείται με το γενικό εκλογικό δικαίωμα και την εφαρμογή της αρχής **«ένας άνθρωπος, μία ψήφος».**

Η πραγματικότητα απέχει παρασάγγας. Το τυπικό δικαίωμα και η «ελευθερία επιλογής», **ακυρώνεται** καθοριστικά, από τη **διαφορετική δύναμη εξουσίας** που καθορίζει τελικά (στη γενική περίπτωση) τη διαμόρφωση της πολιτικής συνείδησης και την εκλογική συμπεριφορά.

Κανείς εν τέλει δεν ψηφίζει ελεύθερα, παρά το γεγονός ότι έχει αυτή την ψευδαίσθηση. Μετρούν καθοριστικά οι άμεσες παρεμβάσεις των κυρίαρχων οικονομικών δυνάμεων, είτε άμεσα (ας θυμηθούμε τους εκβιασμούς των εργοδοτών στην περίπτωση του δημοψηφίσματος το 2015 ή την οργανωμένη διανομή ψηφοδελτίων και την αντίστοιχη υπόδειξη σε πολλές επιχειρήσεις), είτε κυρίως έμμεσα, μέσω της απόλυτης ηγεμονίας της άρχουσας αστικής τάξης στα πεδία της διαμόρφωσης των αξιών, των γνωμών και αντιλήψεων, των φόβων. Το τελευταίο επιτυγχάνεται με τον ασφυκτικό έλεγχο των μέσων μαζικής ενημέρωσης αλλά και από τη δράση πλήθους άλλων μηχανισμών, κρατικών και ιδιωτικών (σχολείο, εκκλησία, εργοδοτικοί μηχανισμοί, κουλτούρα κλπ).

Η εκλογική διαδικασία στην αστική δημοκρατία είναι κατά βάση **επικυρωτική και νομιμοποιητική** της αστικής πολιτικής κυριαρχίας. Όταν οριακά παραβιάζεται αυτός ο

κανόνας (βλέπε πχ Χιλή ή Βενεζουέλα), το λόγο έχει ο στρατός, τα πραξικοπήματα και η ιμπεριαλιστική επέμβαση.

Επίσης, η ίδια η έννοια της άσκησης του «δικαιώματος επιλογής» κάθε τέσσερα χρόνια, εκλέγοντας κατά βάση κόμματα και ανθρώπους από τους κύκλους της μεσαίας και της αστικής τάξης, που **δε λογοδοτούν πουθενά και δεν ανακαλούνται**, δεν έχει καμία σχέση με δημοκρατία.

Τα πράγματα γίνονται χειρότερα αν λάβει κανείς υπόψη του, ότι οι σπουδαιότερες αποφάσεις στα ζητήματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, στην ουσία διαμορφώνονται **σε μη εκλεγμένα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης** και στη συνέχεια υλοποιούνται από τις εθνικές αστικές κυβερνήσεις.

Τον παραπάνω γενικό κανόνα, τον ‘’παραβιάζουν’’ σχετικά τα **δημοψηφίσματα,** όπου και όταν γίνονται, καθώς η αμεσότητα του ερωτήματος και η σχετική απεξάρτηση από την κομματική προτίμηση, τείνουν να δημιουργούν μη ελεγχόμενες συμπεριφορές των «κάτω» (BREXIT κλπ). Και εκεί όμως η δυνατότητα **χειραγώγησης** είναι μεγάλη. Ας θυμηθούμε ότι στο ελληνικό δημοψήφισμα του 2015 η κυβέρνηση έθεσε το ερώτημα «ΝΑΙ ή ΟΧΙ στις μνημονιακές προτάσεις των δανειστών;», όχι όμως και το ερώτημα ΝΑΙ ή ΟΧΙ στις δικές της μνημονιακές προτάσεις. Και φυσικά δεν ξεχνάμε ότι πέταξε το μεγαλειώδες ΟΧΙ στον κάλαθο των αχρήστων, φέρνοντας το Τρίτο Μνημόνιο, από κοινού με τις δυνάμεις του (ευρω)ΝΑΙ.

Ωστόσο, παρά τη δράση όλων αυτών των παραμορφωτικών μηχανισμών που ακυρώνουν το τυπικό δικαίωμα της αρχής «ένας πολίτης, μία ψήφος» προς όφελος της αστικής ταξικής κυριαρχίας, οι συστημικές δυνάμεις, «καλού κακού», **καταργούν την αρχή της υποτιθέμενης ισοτιμίας της εκλογικής ψήφου και τυπικά, μέσω των εκλογικών συστημάτων**. Οι αντιδραστικές παραλλαγές είναι πολλές, αλλά ο κοινός παρονομαστής είναι η άρνηση της **απλής αναλογικής** ως βασικού εκλογικού συστήματος.

Απλή αναλογική; Απλούστερη διατύπωση δεν υπάρχει. Είναι στιγμές που λες ότι η ελληνική γλώσσα είναι υπέροχη! Σημαίνει ότι **όλες οι ψήφοι μετρούν** και **μετρούν ακριβώς το ίδιο**, χωρίς ενισχυτικούς ή μειωτικούς συντελεστές.

Πρακτικά, στην περίπτωση βουλευτικών εκλογών όπου μοιράζονται 300 έδρες, με απλή αναλογική το μέτρο (δηλαδή το αναγκαίο ποσοστό για να πάρει ένα κόμμα 1 έδρα είναι 100%/300= 0,33%. Συνεπώς, με βάση τα αποτελέσματα των τελευταίων εκλογών (Σεπτέμβριος 2015), η κατανομή των εδρών θα ήταν όπως φαίνεται στον πίνακα

Αποτελέσματα Βουλευτικών εκλογών-Σεπτέμβριος 2015

Κόμμα	Ποσοστό	Έδρες (με απλή αναλογική)
ΣΥΡΙΖΑ	35,46%	107
Νέα Δημοκρατία	28,09%	84
Χρυσή Αυγή	6,99%	21
Δημοκρατική Συμπαράταξη (ΠΑΣΟΚ – ΔΗΜΑΡ)	6,29%	19
ΚΚΕ	5,55%	17
Το Ποτάμι	4,09%	12
Ανεξάρτητοι Έλληνες	3,69%	11
Ένωση Κεντρώων	3,44%	10
Λαϊκή Ενότητα	2,86%	9
ΑΝΤΑΡΣΥΑ	0,85%	3
ΕΠΑΜ	0,77%	2
Κοινωνία	0,66%	2
δημιουργία, ξανά!	0,53%	2
Κόμμα Πειρατών	0,28%	1
ΣΥΝΟΛΑ		300

Η **κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ** μιλάει ψευδεπίγραφα για απλή αναλογική τη στιγμή που διατηρεί του **αντιδραστικό όριο του 3% για την είσοδο ενός κόμματος στη Βουλή.** Η ύπαρξη του ορίου του 3%, όπως φαίνεται από τον πίνακα, αυτόματα οδηγεί σε **κλοπή** 19 εδρών οι οποίες θα μοιραστούν στα κόμματα που θα έχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 3%.

Σημειώνεται εδώ ότι η κλοπή μπορεί να είναι και πολύ μεγαλύτερη. Ενδεικτικά αναφέρεται (βλέπε και σχετικό πίνακα) ότι στις βουλευτικές εκλογές του Μαΐου του 2012 στις οποίες το συνολικό ποσοστό των συνδυασμών που ήταν κάτω του 3% ήταν 19%, η κλοπή των εδρών λόγω ορίου θα ήταν 57 έδρες!

Εκλογές	Συνολικό ποσοστό κομμάτων κάτω από το 3%	Κλοπή εδρών λόγω ορίου 3%
2015-Σεπτ	6,40%	19
2012-Ιουνιος	5,97%	18
2012-Μαιος	19,03%	57

Βεβαίως η σημασία της απλής και ανόθευτης αναλογικής είναι ακόμη πιο σημαντική από την κλοπή που αποκαλύπτουν οι «γυμνοί» αριθμοί των πινάκων.

Η ύπαρξη ενός απολύτου δημοκρατικού αναλογικού συστήματος, θα αναδιάτασσε αρκετά τον εκλογικό πολιτικό χάρτη, κυρίως σε βάρος των μεγαλύτερων αστικών κομμάτων, για δύο πολύ απλούς λόγους.

Πρώτο, όταν κάποιος γνωρίζει ότι δεν υπάρχει απλή αναλογική, θέλοντας και μη αποδέχεται εκβιαστικά τη θεωρία της «χαμένης» ή/και «άχρηστης» ψήφου και δεν στηρίζει τα κόμματα που εκτιμά (μάλλον οι δημοσκοπικές εταιρείες «εκτιμούν» και το εισάγουν ως δεδομένο) ότι θα είναι κάτω από το 3%. Στην αντίθετη περίπτωση, τιμά την πραγματική του προτίμηση, με την αντίστοιχη ψήφο.

Δεύτερο, η εξασφάλιση της δικαιούμενης αντιπροσώπευσης στη Βουλή μέσω του συστήματος της απλής αναλογικής, σημαίνει και αντίστοιχα δικαιώματα τηλεοπτικού χρόνου ή/και κάλυψης εκλογικών εξόδων, καθώς (κακώς φυσικά), αυτά συναρτώνται με την κοινοβουλευτική εκπροσώπηση.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό γιατί η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αρνείται την απλή ανόθευτη αναλογική: έχοντας σα βασικό στόχο την **σταθεροποίηση του αστικού πολιτικού συστήματος** και γνωρίζοντας ότι «οι μέρες της αυτοδυναμίας είναι μετρημένες», με την ντεμί-απλή αναλογική, επιδιώκει τη διαμόρφωση ενός νέου πολιτικού τοπίου, που θα ευνοεί τις **ευρύτερες συναινέσεις με άλλες αστικές δυνάμεις**, ενώ παράλληλα θα **εξορίζει** από τη Βουλή αιρετικές φωνές.